

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/14/2019
Identifikačné číslo spisu:	3515010267
Dátum vydania rozhodnutia:	15.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:3515010267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného A. S. L. W. V. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Tr. zák. o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Juraja Gavalca proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. januára 2016, sp. zn. 3To/113/2015, na neverejnom zasadnutí konanom 15. októbra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného A. S. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 21.10.2015, sp. zn. 1T/89/2015, bol obvinený A. S. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v napadnutom rozsudku.

Za to mu bol uložený podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím 36 písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák. a § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. obvinenému bolo uložené obmedzenie vo forme zákazu požívania návykových látok.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obvinenému bol uložený aj trest prepadnutia vecí, a to 1 ks fajky na

fajčenie o rozmeroch 8,2 cm. a priemere 0,5 mm.

Na podklade odvolaní obvineného a prokurátora voči skôr uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 28.01.2016, sp. zn. 3To/113/2015, sám rozhodol tak, že

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. napadnutý rozsudok u obvineného A. S. zrušil vo výroku o treste odňatia slobody, o spôsobe jeho výkonu a vo výroku o ochrannom dohľade.

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l) Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 3 a ods. 8 Tr. zák. uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák. obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. obvinenému uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák. § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. a § 51 ods. 4 písm. h) T. zák. obvinenému uložil zákaz požívania návykových látok a povinnosť podrobiť sa liečeniu od závislosti od návykových látok.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného A. S. ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom obhajcu dovolanie obvinený A. S., a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por.

V dovolaní namietol, že nezákonným spôsobom bol donútený predložiť dôkaz proti sebe, na podklade ktorého bol následne obvinený a boli vykonané vyšetrovacie úkony, čo vyplýva nielen z jeho výpovedí, ale aj z výpovedí svedkov V. O. a O. P.. Konajúce súdy výpovede týchto svedkov nechali bez povšimnutia, že pri cestnej kontrole mu vypadol z vrečka bundy sáčok a na ich otázku sa priznal, že ide o marihuanu, a svedkovia sa ho opýtali, či má toho viac. Až následne ho svedkovia poučili o jeho právach, hoci sa tak malo stať ešte pred ich prvou otázkou smerujúcou k zisteniu, čo má pri sebe. Postup svedkov bol preto nezákonný, v rozpore s ústavným právom byť donucovaný k sebaobviňovaniu a na podporu týchto svojich tvrdení poukázal na judikatúru EŠLP a na stanovisko Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS-st 30/2010 z 30.11.2010, ktoré je zhrnutím judikatúry tohto súdu k otázke zákazu donucovania k sebaobviňovaniu. Konštatoval, že Európsky súd pre ľudské práva judikoval, že ani verejný záujem na odhaľovaní, stíhaní trestného činu a potrestaní páchatelia nemôže ospravedlniť taký postup, ktorý zasahuje do samotnej podstaty práva obvineného na obhajobu, vrátane práva byť nútený obviňovať sám seba (rozsudok vo veci Heaney a Mc.Guinness v. Írsko z r. 2000). Poukázal aj na rozsudok vo veci Saunders v. Spojené kráľovstvo z r. 1996, podľa ktorého právo neprispieť k obvineniu vlastnej osoby predovšetkým predpokladá, že obžaloba v trestnej veci sa snaží preukázať dôkazy proti obvinenému bez použitia dôkazov získaných metódami donútenia, či nátlaku na obvineného. Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal k tejto problematike zhodné stanovisko v judikáte č. R 92/2015, podľa ktorého právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať, ako aj neprispieť ku svojmu obvineniu a usvedčeniu iným aktívnymi konaniami. Týmito skutočnosťami obvinený odôvodnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák. obvinený videl v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 39 Tr. zák., keď súd uvažoval len o postupe podľa odseku 1 tohto ustanovenia, a nie aj o postupe podľa ods. 4, per analogiam (teda ide o použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia). Argumentoval stanoviskom najvyššieho súdu č. R 44/2017, ktorého použitie je možné, hoci v danom prípade k uznaniu viny postupom podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. nedošlo, avšak k jeho priznaniu došlo a súd ho akceptoval. Konštatoval, že dolná hranica je tak u neho daná výmerou 6 rokov a 8

mesiacov, súd s ňou neuvažoval, teda sa pohyboval mimo rámca zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Podľa jeho názoru, ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Zo skôr uvedenej argumentácie obvinený vyvodil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Navrhol preto, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, a aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušil. Zároveň navrhol, aby najvyšší súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Trenčíne prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolanie obvineného A. S. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v písomnom vyjadrení po stručnej rekapitulácii rozhodnutí súdov obidvoch stupňov a obvineným uplatnených dovolacích dôvodov uviedol nasledovné.

Z vyšetrovacieho spisu, konkrétne zo zápisnice o vydaní veci, ktorú obvinený podpísal, bez pochybností vyplýva, že k vydaniu veci došlo až po riadnom poučení obvineného o tom, že nie je povinný vec vydať, ak by tým spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade, svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi, alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu. Obvinený svoje právo nevyužil a drogy pre potreby trestného stíhania dobrovoľne vydal. Dôkazy boli na hlavnom pojednávaní vykonané v zmysle návrhov procesných strán a podľa jeho názoru je prvostupňový rozsudok založený na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom, a s týmito sa konajúce súdy aj náležite vysporiadali.

Obvinený podľa jeho názoru existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. vidí v tom, že súdy nevyužili všetky zákonné možnosti zníženia trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby. Uvedená skutočnosť však uvedený dovolací dôvod nenapĺňa, pretože nemá za následok ukládanie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby ani uloženie iného druhu trestu, než aký zákon za prejednávaný trestný čin pripúšťa. Vo vzťahu k uloženému trestu sa v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku a na túto odkázal.

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. prokurátor poukázal na k nemu sa viažucu ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a konštatoval, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku napadnutých rozhodnutí poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov trestných činov, zo spáchania ktorých bol obvinený uznaný vinným. Poznamenal pritom, že ani sám obvinený v podanom dovolaní neuviedol, v ktorých konkrétnych skutočnostiach naplnenie tohto dovolacieho dôvodu vidí.

Z týchto dôvodov navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

K vyjadreniu Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, zaslanému prvostupňovým súdom obvinenému A. S. i jeho obhajcovi JUDr. Jurajovi Gavalcovi, sa obvinený, ani prostredníctvom svojho obhajcu, nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa po odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.], bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., avšak nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,
- h) ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa,
- i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Tr. por.), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutočné zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Z obsahu predloženého spisu (zápisnice o vydaní veci, č. 1. 3) spoľahlivo vyplýva, že k vydaniu drogy, ktorú mal obvinený pri sebe došlo spôsobom súladným so zákonom, nielen ako je podrobne uvedený v zápisnici o vykonaní tohto procesného úkonu, ale ako ho podrobne opísali v odôvodnení svojich rozhodnutí aj sudy obidvoch stupňov a ako o jeho priebehu vypovedali aj obidvaja svedkovia, na výpovede ktorých sa obvinený v podanom dovolaní odvolával.

K dovolacím námietkam predmetom, ktorých je nespokojnosť obvineného s uloženým trestom. je potrebné uviesť nasledovné. Za obzvlášť závažný zločin, z ktorého bol obvinený právoplatne uznaný za vinného, zákon ustanovuje trest odňatia slobody desať až pätnásť rokov. Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere desať rokov. Bol mu teda uložený trest v rámci trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone (na jej spodnej hranici) a taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa.

Napokon k poslednému obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že skutková veta dovolaním napadnutému rozsudku obsahuje všetky zákonné znaky obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. a) Tr. zák., pretože obvinený si neoprávnene zadovážil a prechovával po akúkoľvek dobu omamnú látku a taký čin spáchal, hoci bol za takýto čin odsúdený.

Pri ukladaní trestu obvinenému nešlo ani o prípady pochybenia súdu pri uložení úhrnného a spoločného trestu, súhrnného trestu a pod., ktoré tiež v zmysle nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia zakladajú existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ako na to dovolací súd poukázal na strane 6 svojho rozhodnutia. V takých prípadoch je súd povinný postupovať v súlade s citovanými ustanoveniami Trestného zákona, pretože to vyplýva z ich kogentného znenia. Na rozdiel od nich ustanovenia, na ktoré obvinený v podanom dovolaní poukázal, však takúto povahu nemajú, čo vyplýva z použitého slova „môže“ (§ 39 ods. 2, ods. 4 Tr. zák.), ako aj zo stanoviska najvyššieho súdu č. 44/2017 (posledná právna veta), na ktoré obvinený v podanom dovolaní poukázal. Celkom na záver nad rámec veci najvyšší súd uvádza, že v posudzovanej veci sa nejednalo ani o prípad uzavretia a schválenia dohody o vine a treste, pri ktorom „možno“ páchatelovi trestného činu mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., a ani o prípad uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por., a preto nebol ani dôvod na fakultatívny postup súdu v zmysle stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd musel obvineným podané dovolanie vyhodnotiť ako nedôvodné a ako také ho v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.